

MATTHEÛS

18:19-20

Gebod in overeenstemming met Gods wil en de Bijbelse betekenis van de gemeente.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/18-19-20

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Gemeentegedrag en binden en ontbinden	6 min	3
2	Eensgezind bidden naar Gods wil	4 min	6
3	De gemeente als wereldwijde gemeenschap	5 min	8
4	Plaatselijke gemeenten en huissamenkomsten	4 min	10
5	Wat een samenkomst tot echte gemeente maakt	7 min	12
	Om verder te lezen		15

1

Gemeentegezag en binden en ontbinden

We gaan kijken naar enkele belangrijke verzen in Mattheüs 18. Als je kunt meelezen in je eigen Bijbel, heb je daar volgens mij baat bij. Als je in een situatie bent waarin je dat niet kunt doen, dan hoop ik dat je aandachtig kunt luisteren en gemakkelijk kunt volgen wat we lezen.

In Mattheüs 18:19-20 zei Jezus:

Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:19-20

Het is belangrijk dat we de context van deze uitspraken begrijpen. Eigenlijk zijn dit vrij bekende uitspraken. Christenen zijn er behoorlijk vertrouwd mee. Maar dit staat eigenlijk in de context waarin Jezus spreekt over het gezag van de gemeente. Hij zegt in vers 17 dat wanneer iemand die tegen je gezondigd heeft een paar keer, in verschillende situaties, daarop is aangesproken en zich niet wil bekeren, je het dan tegen de gemeente moet zeggen.

Als hij niet naar hen luistert, zeg het dan tegen de gemeente. En als hij ook niet naar de gemeente luistert, laat hij dan voor u als de heidenen en de tollenaars zijn.

MATTHEÛS 18:17

Daarna gaat Hij verder met enkele van de woorden waar we naar kijken.

Wat ik interessant vind, is dat Jezus in het verslag van de Evangeliën in de Bijbel maar twee keer de term ‘de gemeente’ gebruikte. Een van die keren was eerder, in hoofdstuk 16, waar Jezus tegen Petrus zei:

En Ik zeg u ook dat u Petrus bent, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

MATTHEÛS 16:18

Interessant genoeg is het in dezelfde context dat Hij voor het eerst zei:

En Ik zal u de sleutels van het Koninkrijk der hemelen geven; en wat u bindt op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en wat u ontbindt op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.

MATTHEÛS 16:19

Jezus sprak dus over het bouwen van Zijn gemeente. Dit is Mattheüs 16:18. Dat is de eerste van slechts twee keren dat Jezus met dat woordgebruik over de gemeente sprak, met het woord ‘gemeente’. Daar gaf Hij aan dat Petrus het gezag zou hebben om op aarde die dingen te binden en te ontbinden die in de hemel gebonden en ontbonden zijn.

De tweede en laatste keer dat Jezus in het verslag van de Evangeliën de gemeente noemt, is de passage die we behandelen. Ook daar spreekt Hij over binden en ontbinden. In vers 17 van Mattheüs 18 zegt Hij:

Leg het voor aan de gemeente. Vertel het aan de gemeente. Als ze niet naar de gemeente willen luisteren, behandel ze dan als een heiden en een belastinginner.

Daarna zegt Hij:

Wat jullie op aarde binden, zal in de hemel gebonden zijn, en wat jullie op aarde losmaken, zal in de hemel losgemaakt zijn.

De twee keren dat Jezus binden en ontbinden noemt, zijn dus ook precies dezelfde twee passages, en de enige twee passages in de Evangeliën, waarin Hij de gemeente bij die naam noemt. Ik geloof dat dit binden en ontbinden, waarschijnlijk in de oorspronkelijke context, gaat over het bijzondere gezag van de apostelen om iets toe te staan of niet toe te staan, of om normen vast te stellen.

Maar omdat Hij de gemeente genoemd heeft, zijn er eigenlijk twee mogelijkheden. De ene is dat de apostelen dit gezag om te binden en te ontbinden hebben binnen de context van de gemeente. Een andere mogelijkheid is dat de gemeente zelf, in de context van de hele wereld, het gezag heeft om te binden en te ontbinden. Dit kan op beide manieren worden opgevat. Maar de manier waarop we die eerdere verzen opvatten, beïnvloedt hoe we deze daaropvolgende verzen begrijpen.

Toen Jezus zei:

Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:19-20

wat betekent 'twee van jullie' dan? Betekent het twee van de apostelen, of betekent het twee christenen in het algemeen? Het is eigenlijk niet mogelijk om dat buiten alle twijfel vast te stellen.

Als Hij spreekt over de gemeente als geheel, als de instantie op aarde die kan binden en ontbinden en die de normen van God op aarde kan handhaven, bekendmaken en vaststellen, dan zou 'twee van jullie' eenvoudig twee willekeurige leden van de gemeente kunnen betekenen, elke samenkomst van leden van de gemeente.

Als we het andere zo moeten opvatten, als we uitsluitend over apostolisch gezag spreken, dan zou Hij eenvoudig kunnen bedoelen: ‘Als twee van jullie apostelen het ergens over eens zijn.’ Dat wil zeggen dat geen enkele apostel op grond van zijn eigen mening een norm kon vaststellen, maar dat er overeenstemming moest zijn tussen ten minste twee van de apostelen. Eerder in het hoofdstuk, in vers 16, zei Hij:

Maar als hij niet naar u luistert, neem er dan nog een of twee met u mee, opdat in de mond van twee of drie getuigen elk woord vaststaat.

MATTHEÛS 18:16

Het is werkelijk niet mogelijk om dit met absolute zekerheid te weten. Maar dit is een heel belangrijke passage voor ons begrip van de gemeente, omdat het een van de weinige passages is waarin Jezus erover sprak. Ik ga dit in de breedst mogelijke zin opvatten, hoewel ik er niet zeker van ben dat we dat mogen doen. Ik zal gewoon een keuze moeten maken en mijn intuïtie volgen. Ik ga ervan uit dat ‘twee van jullie op aarde’ verwijst naar twee christenen, en niet noodzakelijk naar twee apostelen. Als het inderdaad naar twee apostelen verwijst, dan gaat dit over het bijzondere gezag van de apostelen.

2

Eensgezind bidden naar Gods wil

Maar toen Jezus zei:

Als twee van jullie het hier op aarde eens zijn over iets wat ze vragen, zal Mijn Vader in de hemel het voor hen doen. Dit komt in wezen hierop neer: wanneer twee gelovigen — of in deze context misschien twee apostelen — eensgezind voor hetzelfde bidden, hebben ze dezelfde zaak op het hart. [Vertalersnoot: De redenering volgt hier de Engelse Bijbeltekst, waarin uitdrukkelijk staat dat zij iets vragen; de hierboven aangehaalde HSV spreekt van iets eenstemmig verlangen.] Ze zijn het er allebei over eens wat in deze kwestie de wil van God is, en ze zijn samen en verenigen hun hart en hun woorden om God te vragen iets bepaalds te doen. Dan zal het gedaan worden.

Natuurlijk roept dit de vraag op: hoe zit het met iemand die in zijn eentje bidt, zonder dat twee mensen het eens zijn? Is er niet ook een belofte dat alles wat we in Zijn Naam vragen, gedaan zal worden, zelfs als we alleen zijn?

In Jakobus hoofdstuk 5 staat wel:

Belijd elkaar de overtredingen en bid voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand.

JAKOBUS 5:16

Dat houdt niet in dat er twee rechtvaardige mannen moeten zijn. En toch hebben we het over een vurig en krachtig gebed van een rechtvaardige man. Wil een gebed krachtig zijn, dan moet het zeker in overeenstemming zijn met de wil van God. [Vertalersnoot: De spreker redeneert hier vanuit het Engelse woord “effectual”, dat behalve “krachtig” ook “werkzaam” of “doeltreffend” kan betekenen.] En als één persoon bidt in overeenstemming met de wil van God, geloof ik dat dat gebed verhoord zal worden.

Het probleem is dat iemand zich kan vergissen in wat de wil van God is. Hij bidt misschien om iets waarvan hij denkt dat het de wil van God is, terwijl hij zich in feite kan vergissen in wat de wil van God is. En God wil dat gebed misschien niet op die manier verhoren. Daar komt de overeenstemming tussen twee mensen ons te hulp. Als we bevestiging hebben, zegt de een: ‘Ik denk dat dit de wil van God is, en ik voel dat ik op deze manier moet bidden.’ En de ander zegt: ‘Daar ben ik het met je over eens. Ik bevestig dat. Daar zeg ik amen op. Ik denk dat dit de wil van God is. Laten we er samen voor bidden.’ Wanneer er overeenstemming en bevestiging is over de wil van God in die kwestie, zal dat gebed verhoord worden. Want de twee of meer mensen die het daarover eens zijn, hebben de wil van God waarschijnlijk juister onderscheiden dan één persoon die alleen handelt.

Het is niet zo dat iemand die alleen bidt, bij God geen kracht kan hebben in het gebed. Zolang hij weet dat hij in overeenstemming met de wil van God bidt, heeft hij volgens mij in het gebed evenveel kracht als twee of meer mensen. Maar twee of meer mensen zijn nuttig om met grotere zekerheid vast te stellen of datgene waarvoor gebeden

wordt de wil van God is. Want alleen gebeden die in overeenstemming zijn met de wil van God zullen verhoord worden. Of we hebben in elk geval geen enkel recht om te verwachten dat gebeden verhoord worden als ze niet in overeenstemming zijn met de wil van God.

We weten dit uit 1 Johannes 5, vers 14, waar staat:

En dit is de vrijmoedigheid die wij hebben in het toegaan tot God, dat Hij ons verhoort, telkens als wij iets bidden naar Zijn wil.

1 JOHANNES 5:14

Als we iets vragen in overeenstemming met Zijn wil, hoort Hij ons. Dat is waar het om gaat.

Twée mensen die het hierover eens zijn, zullen dus waarschijnlijk juister vaststellen wat de wil van God is dan iemand die alleen handelt en slechts op zijn ingevingen afgaat. Al zijn er natuurlijk gevallen waarin we alleen bidden en de wil van God heel goed kunnen onderscheiden. Soms zegt de Schrift zelfs onmiskenbaar wat de wil van God is, zodat daar helemaal geen verwarring over kan bestaan.

3

De gemeente als wereldwijde gemeenschap

Maar wanneer Jezus vervolgens in vers 20 spreekt, zegt Hij:

Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:20

Het is interessant dat deze uitspraak gedaan wordt in een context waarin Jezus de gemeente noemt, tijdens een van de twee gelegenheden waarop Hij dat doet. Geeft Hij ons hier een definitie van wat een gemeente vormt?

We moeten beseffen dat het woord gemeente in de Schrift op verschillende manieren wordt gebruikt. Wanneer mensen vragen wat ik van de gemeente vind, is het allereerst heel belangrijk dat ik, voordat ik antwoord kan geven, weet wat zij bedoelen wanneer ze het woord gemeente gebruiken. Voor veel mensen verwijst het woord kerk naar een instituut met statuten en leden, en misschien belastingvrijstelling. Ze hebben een bepaald gebouw en een bepaald gevestigd instituut, en dat noemen ze de kerk. Als jij dat de kerk noemt, laten we er dan voor zorgen dat we de definities helder hebben. Dan kan ik je vertellen wat ik daarvan vind. Maar volgens mij kunnen we het woord het beste in de Bijbelse betekenis begrijpen.

De Bijbel gebruikt het woord gemeente inderdaad op verschillende manieren. Allereerst betekent het woord gemeente, dat in het Grieks ekklesia is, letterlijk ‘de mensen die eruit geroepen zijn’. Het wordt in de Schrift voor het eerst gebruikt in het Oude Testament, in het Griekse Oude Testament, de Septuaginta. Het woord wordt gebruikt voor de gemeente van Israël. Zij waren degenen die God uit Egypte had geroepen om Zijn volk te zijn, en zij waren Zijn gemeente. Zelfs Stefanus spreekt in Handelingen hoofdstuk 7 over Mozes die de gemeente in de woestijn leidde. Daarmee bedoelt hij natuurlijk het volk Israël, dat God uit Egypte had geroepen. [Vertalersnoot: De spreker volgt hier een Engelse vertaling met “church in the wilderness”; de HSV spreekt in Handelingen 7:38 over “de samenkomst van het volk in de woestijn”.]

‘De mensen die eruit geroepen zijn’, dat is wat het woord gemeente betekent, en Israël was in het Oude Testament de gemeente, degenen die eruit geroepen waren. Maar toen kwam Jezus, en Hij riep zelfs uit Israël een overblijfsel om Zijn ekklesia te zijn, Zijn uitgeroepen. Deze uitgeroepen vormden inderdaad een heel klein overblijfsel. Op een bepaald moment bestond het alleen uit de apostelen, maar het groeide uit tot een grotere groep. Uiteindelijk zijn daar zelfs heidenen bij gekomen, die op deze olijfboom zijn geënt. En zo is de gemeente nu een verschijnsel dat bestaat uit het overblijfsel van Israël dat gelooft en het overblijfsel van de heidenen dat tot geloof is gekomen. En dat is wat de gemeente vandaag de dag is.

Volgens het Nieuwe Testament is deze gemeente van uitgeroepen niet slechts een plaatselijk verschijnsel. Het is een wereldwijd verschijnsel. God roept overal ter wereld mensen uit elke natie om Zijn volk te zijn, om in Zijn gemeente te komen.

Overal ter wereld roept God mensen uit de volken. Iedereen die op deze roep heeft gereageerd, christen is geworden en met Christus verbonden is, maakt deel uit van deze wereldwijde gemeente.

De gemeente is een wereldwijde gemeenschap. Ze bestaat met of zonder organisatie. Ik heb niets negatiefs over organisatie gezegd. Ik heb alleen gezegd dat deze wereldwijde gemeenschap, deze wereldwijde familie van mensen die uit God geboren zijn, een werkelijkheid is die met of zonder organisatie bestaat. Dat wil zeggen: ze kan georganiseerd zijn, maar zelfs voordat ze georganiseerd is, bestaat ze.

Toen Paulus eropuit begon te trekken en het evangelie in heidense gebieden begon te verspreiden, bijvoorbeeld tijdens zijn eerste zendingsreis, breidde hij de gemeente uit naar nieuwe gebieden. Er waren heidenen in Klein-Azië en op andere plaatsen in Galatië die Paulus voor het feest uitnodigde, en zij kwamen en werden deel van de christelijke gemeente. In sommige gevallen organiseerde hij hen helemaal niet en stelde hij daar pas later leiders aan. Hij reisde verder en kwam daarna naar deze gemeenten terug om hen te organiseren. Het waren gemeenten en ze maakten deel uit van de gemeente, zelfs voordat ze zo georganiseerd waren. Maar later organiseerde hij hen door in elke gemeente oudsten aan te stellen. De gemeente bestond voordat er oudsten in waren. De gemeente is eenvoudigweg een geestelijke werkelijkheid, een geestelijke gemeenschap van hen die in Christus geloven.

4

Plaatselijke gemeenten en huissamenkomsten

Maar naast deze wereldwijde werkelijkheid die de gemeente wordt genoemd, gebruikt de Bijbel het woord gemeente ook voor alle christenen in een bepaald geografisch gebied. In sommige gevallen verwijst de gemeente naar alle christenen overal ter wereld, als één geheel beschouwd. Wanneer Paulus in de brief aan de Efeziërs bijvoorbeeld over de gemeente spreekt, spreekt hij in het algemeen over het gehele lichaam van Christus. Wat hij zegt, is van toepassing op het gehele lichaam van Christus, overal ter wereld. Hij spreekt niet over plaatselijke samenkomsten.

Maar het gehele lichaam van Christus heeft wel een plaatselijke verschijningsvorm. Want als er over de hele wereld een gemeenschap van mensen is, betekent dit dat zich op bepaalde plaatsen delen van die gehele gemeenschap bevinden. Er zijn plaatselijke verschijningsvormen van. Daarom maken alle christenen op een bepaalde plaats — laten we zeggen de stad Rome, Korinthe of Filippi in de Bijbel, of tegenwoordig de plaats waar jij je ook bevindt — deel uit van de plaatselijke gemeente. Dat betekent eenvoudigweg dat zij de plaatselijke doorsnede vormen van die hele wereldwijde werkelijkheid die de gemeente wordt genoemd. Alle christenen in jouw woonplaats maken deel uit van de gemeente in jouw woonplaats. Ze maken nog altijd deel uit van de gehele gemeente, samen met die van alle andere plaatsen overal ter wereld, want dit is een wereldwijd verschijnsel. Maar als plaatselijke gemeenschap kunnen zij meer met elkaar samenwerken dan bijvoorbeeld met mensen aan de overkant van de oceaan. Daarom bestaat de plaatselijke verschijningsvorm van de gemeente overal waar zich in één gebied twee of meer christenen bevinden.

De Bijbel gebruikt het woord gemeente nog op een andere manier. Deze derde betekenis waarin het woord gemeente in de Schrift wordt gebruikt, verwijst naar min of meer georganiseerde samenkomsten van gelovigen op een bepaalde vergaderplaats. In de gemeente van Rome waren er bijvoorbeeld kennelijk verschillende plaatsen waar men samenkwam, oftewel gemeenten. Er was een gemeente in het huis van Priscilla en Aquila. De gemeente in dat gebied had verschillende afzonderlijke gemeenten of plaatsen waar men samenkwam: groepen christenen die bijeenkwamen voor gemeenschap, voor het breken van het brood, voor onderwijs, voor gebed en dat soort dingen.

Een plaats kon zoveel christenen tellen dat het onmogelijk was dat ze allemaal op één plek bijeenkwamen of elkaar zelfs maar kenden. In een heel grote stad konden wel honderdduizend christenen zijn, en het is onmogelijk om met zoveel mensen persoonlijk kennis te maken. Daarom kon zelfs binnen één plaats de plaatselijke gemeente worden onderverdeeld in afzonderlijke gemeentelijke eenheden die in huizen of op andere beschikbare plaatsen bijeenkwamen. Ook deze eenheden werden gemeenten genoemd.

Daarom lezen we dat Paulus spreekt over de gemeente in het huis van Filemon, de gemeente in het huis van Priscilla en Aquila, en de gemeente in een ander huis. Hier wordt het woord gemeente gebruikt voor een kleiner deel van de plaatselijke gemeente, bijvoorbeeld in een buurt, een huis of een gebouw dat ze huurden.

De voornaamste betekenis van het woord gemeente is dus: iedereen die door Christus geroepen is om een volgeling van Hem te zijn, waar ter wereld die mensen zich ook bevinden. Het wordt in de Schrift ook gebruikt voor alle christenen op een bepaalde plaats. In het Nieuwe Testament werd dat meestal bepaald aan de hand van steden: de gemeente in Filippi, de gemeente in Laodicea en de gemeente in Efeze. En binnen deze steden waren er kleinere samenkomsten die ook gemeenten werden genoemd.

5

Wat een samenkomst tot echte gemeente maakt

Wat maakt een gemeente tot een echte gemeente? Dat is tegenwoordig heel belangrijk, omdat er mensen zijn die teleurgesteld zijn geraakt in het institutionele, georganiseerde christendom. Ze hebben de Heere nog steeds lief, willen volgelingen van Christus zijn en volgen Jezus Christus misschien heel gewetensvol, maar ze voelen zich niet thuis in de institutionele kerken om hen heen. Misschien vinden sommigen dat ik gewoon tegen hen moet zeggen dat ze niet moeten klagen, maar zich bij de institutionele kerken moeten aansluiten. Maar op Bijbels gezag kan ik dat eenvoudigweg niet doen, want sommige institutionele kerken hebben zo veel compromissen gesloten dat betrokkenheid daarbij een geestelijk risico vormt, zo niet voor je eigen ziel, dan wel voor die van je kinderen. Er zijn beslist plaatsen — ik ben er geweest — waar in sommige institutionele kerken zo weinig zichtbaar is van de ware gemeente en van de houding van ware christenen, dat mensen die werkelijk ware christenen willen zijn, die Jezus werkelijk willen volgen, elders samenkomen, buiten wat kerkgebouwen worden genoemd. Ze komen samen in huizen, parken of gehuurde zalen. In sommige gevallen organiseren ze zich zelfs niet als gemeenten. Misschien noemen ze zichzelf niet eens gemeenten, of misschien wel, maar hebben ze geen

geestelijkheid of bevestigde leiders. Misschien hebben ze niet eens regelmatige samenkomsten. En als ze die wel hebben, vinden die misschien niet elke week of op zondag plaats.

Volgens onze traditionele manier van denken zouden deze groepen doorgaans geen gemeenten worden genoemd. Maar de vraag is: zijn het gemeenten in de ogen van God? Ik breng dit ter sprake omdat ik voorgangers van institutionele kerken heb ontmoet die zulke groepen die in huizen of op andere plaatsen samenkomen als volgt beoordelen: 'Dat is de gemeente niet. Deze mensen zouden naar een echte gemeente moeten gaan. Ze zouden zich bij een echte gemeente moeten aansluiten, en als ze dat niet doen, leven ze in zonde.'

Die uitspraak heeft geen Bijbels gezag, want de kerk waartoe zo'n voorganger behoort, is natuurlijk ook ooit begonnen met een groep gelovigen die op die manier samenkwam. In zijn ogen was het wel legitiem toen zijn groep dat deed. Over het algemeen is zijn groep waarschijnlijk voortgekomen uit een eerdere groep, die weer voortkwam uit een nog eerdere groep. Zo vermenigvuldigen gemeenten zich. Als mensen God dienen, ook als ze niet in een traditionele gemeente zitten, betekent dat niet dat ze niet tot een echte gemeente behoren. Jezus zei:

Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:19-20

Wat betekent het om een gemeente te zijn? Wat maakt een samenkomst van mensen tot een echte gemeente, in tegenstelling tot een samenkomst die niet echt is? Jezus zei tegen de gemeente van Efeze:

Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde hebt verlaten. Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert.

OPENBARING 2:4-5

Blijkbaar bedoelde Hij dat Hij hen uit Zijn tegenwoordigheid zou verwijderen en niet zou toestaan dat ze als echte gemeente bleven voortbestaan. Zouden ze samenkomsten blijven houden? Mogelijk. Het is mogelijk dat Jezus Zich vanwege hun compromissen en zonde van een groep mensen heeft afgescheiden, terwijl die mensen doorgaan en er een institutionele structuur blijft bestaan.

Als dat zo is, vraag je je af op grond waarvan we zeggen dat een groep werkelijk een echte gemeente is. Het beste Bijbelse antwoord dat ik kan bedenken, is beslist dat een echte gemeente een gemeente is waar Jezus in hun midden is. Daar wordt Jezus gezamenlijk tot uitdrukking gebracht door ware leden van Zijn lichaam, die samenkomen om Hem tot uitdrukking te brengen en Hem uit te nodigen om onder hen en door hen heen te dienen. Volgens Jezus zijn daar maar twee of drie mensen voor nodig:

Waar twee of drie in Mijn Naam bij elkaar zijn, daar ben Ik in hun midden.

Een groep van twee of drie mensen heeft misschien geen voorganger. Misschien vieren ze niet eens de eucharistie. Misschien hebben ze geen liturgie en zelfs helemaal geen gestructureerde samenkomst. Maar als ze in de Naam van Jezus samenkomen om Hem te aanbidden en elkaar op te bouwen, is Hij dan niet in hun midden? Als Hij er is, waarop zouden ze dan nog meer kunnen hopen? Wat zou er naast Jezus Zelf nog toegevoegd kunnen worden om een gemeente tot een echte gemeente te maken?

Ik denk dat het in onze tijd heel gebruikelijk is om het begrip gemeente volledig institutioneel op te vatten. Jezus deed dat niet. Jezus zei:

Waar twee of drie in Mijn Naam bij elkaar zijn, daar ben Ik in hun midden.

Het is duidelijk dat gemeentelijke tucht zelfs in zo'n informele setting kan plaatsvinden, want een gemeente is niet zozeer een club of een organisatie. De gemeente in de Bijbel is een gezin. Het zijn de kinderen van één Vader en de volgelingen van één leider, Jezus. Christenen die over veel dingen sterk uiteenlopende opvattingen en gebruiken hebben, kunnen toch volgelingen van Jezus en kinderen van de Vader zijn.

Dat mensen samenkomen in een setting die minder traditioneel is dan de onze, geeft ons niet het recht om kritiek te leveren of de geldigheid van hun samenkomsten of hun leven in Christus in twijfel te trekken. Waar het natuurlijk om gaat, is of ze Christus werkelijk dienen, en niet of ze zich voegen naar een bepaalde liturgie of een georganiseerde of institutionele vorm van christendom. Als ze Christus werkelijk dienen, dan is Jezus daar in hun midden. Wie kan daar kritiek op hebben? Ik in elk geval niet. Eerlijk gezegd ken ik wel mensen die dat doen en die kennelijk vinden dat ze dat kunnen.

Jezus maakt duidelijk dat Zijn familie een hechte groep mensen is die van Hem houden. Het is mogelijk mensen daarvan uit te sluiten. Het is mogelijk mensen uit zo'n groep te disciplineren, in de zin van excommunicatie. Je hebt alleen geen politieke structuur om dat te doen. In plaats daarvan heb je echte relaties tussen mensen die als groep gezamenlijk bepaalde dingen erkennen en goedkeuren, en andere dingen niet. Dat is volgens mij wat Jezus voor ogen had toen Hij de gemeente stichtte. Ik denk dat dit enigszins is aangetast door wat er is gebeurd sinds de gemeente geïnstitutionaliseerd werd.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 18:19-20
- Mattheüs 18:17
- Mattheüs 16:18
- Mattheüs 16:19

- Mattheüs 18:16
- Jakobus 5:16
- 1 Johannes 5:14
- Mattheüs 18:20
- Openbaring 2:4-5

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.